

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16CoCsp/8/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118249114
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6118249114.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudkýň JUDr. Ivany Štíftovej a Mgr. Daniely Drnákovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zastúpeného: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: N. K., G.. X.X.XXXX, A. XX, I. Q. V. V. XXXX, P. P., zastúpenej: WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, IČO: 50 680 552, o zaplatenie 3.267,99 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Mestského súdu Bratislava IV č. k. B1-4Csp/46/2018-315, zo dňa 3.10.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a v závislom výroku o trovách konania, p o t v r d z u j e .

II. Žalobcovi priznáva proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.728,04 eura s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy: 72,20 eura od 17.5.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.6.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.7.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.8.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.9.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.10.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.11.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od dňa 17.12.2016 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.1.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.2.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.3.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.4.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.5.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.6.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.7.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.8.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.9.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.10.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.11.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.12.2017 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.1.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.2.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.3.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.4.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.5.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.6.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.7.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.8.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.9.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.10.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.11.2018 do zaplatenia; 84,01 eura od 17.12.2018 do zaplatenia; 51,53 eura od 17.1.2019 do zaplatenia (výrok I.); žalobu vo zvyšnej časti zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 54 % (výrok III.).

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručitou súdu dňa 7.3.2018 domáhal od žalovanej zaplatenia istiny vo výške 3.267,99 eura, úroku z tejto sumy vo výške 9,50 % ročne od 17.2.2016 do 28.8.2016, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z uvedenej sumy od 29.8.2016 do zaplatenia a z úrokov z omeškania z rôznych menších súm za konkrétne obdobia; na tom skutkovom a právnom

základe, že právny predchodca žalobcu Sberbank Slovensko a.s. a žalovaná uzatvorili dňa 16.1.2015 Zmluvu o spotrebnom úvere

č. 693 323, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej spotrebný úver vo výške 4.000 eur s dohodnutou fixnou úrokovou sadzbou vo výške 9,50 % ročne. Tento úver právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej, ktorá ho splácala len do apríla 2016, a preto žalobca k 28.8.2016 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Po vyhlásení predčasnej splatnosti žalovaná nerealizovala žiadnu úhradu.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie mal zo Zmluvy o spotrebnom úvere č. 693 323 za preukázané, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 4.000 eur s ročnou úrokovou mierou 9,50 %, výškou mesačnej splátky 84,01 eura a počtom splátok 60. Z výpisov z účtu žalovanej mal za preukázané, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 4.000 eur, pričom žalovaná zaplatila žalobcovi 80 eur ako poplatok za poskytnutie úveru, 1.167,96 eura na splátkach úveru a 24 eur na poplatkoch za poistenie úveru. Do sumy 1.167,96 eura súd prvej inštancie započítal aj žalobcom tvrdenú úhradu istiny vo výške 56,87 eura dňa 15.3.2016, hoci nevyplyvala z výpisu z účtu; žalobca jej uhradenie potvrdil v podaní zo dňa 18.9.2023 a žalovaná túto úhradu nerozporovala. Celkovo tak žalovaná uhradila žalobcovi v súvislosti s poskytnutím úveru sumu 1.271,96 eura. Žalovaná od apríla 2016 úver riadne nesplácala, a preto žalobca k 28.8.2016 vyhlásil jeho predčasnú splatnosť. Z výpisu z obchodného registra žalobcu zistil súd prvej inštancie, že žalobca je v dôsledku zlúčenia právnym nástupcom Sberbank Slovensko, a.s.

4. Vzhľadom na námietku premlčania vznesenú žalovanou posudzoval súd prvej inštancie v prvom rade platnosť uzatvorenej zmluvy o úvere; námietky žalovanej k nesplneniu podmienok podľa § 9 ods. 2 písm. j) a § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, považoval za čiastočne dôvodné, čo však nezakladá neplatnosť zmluvy o úvere, nakoľko sankcie za porušenie povinností sú uvedené v § 11 ods. 1 a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom v znení platnom v čase poskytnutia úveru bolo dôsledkom porušenia povinností poskytovateľa úveru to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, resp. že nie je možné požadovať jeho jednorazové splatenie. Keďže tieto ustanovenia predstavujú vo vzťahu k všeobecnej úprave obsiahnutej v Občianskom zákonníku lex specialis, nemôže byť dôsledkom porušenia v zákone uvedených špecifických a osobitne sankcionovaných povinností zároveň neplatnosť zmluvy; iba vo výnimočných prípadoch môže prichádzať do úvahy neplatnosť zmluvy pre výrazný rozpor s dobrými mravmi, ale súd prvej inštancie v posudzovanej veci k takémuto záveru nedospel.

5. Ani výhrady žalovanej vo vzťahu k nesplneniu podmienok podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch zo strany žalobcu, nepovažoval súd prvej inštancie za nedôvodné; zmluva o úvere obsahuje RPMN, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, zrozumiteľné uvedenie všetkých predpokladov použitých na jej výpočet, ako aj jednoznačne obsahuje celkovú výšku úveru, počet splátok, ich výšku, dohodnutý úrok a všetky dohodnuté poplatky, t. j. obsahuje všetky predpoklady na výpočet RPMN.

6. Súd prvej inštancie sa naopak stotožnil s procesnou obranou žalovanej pokiaľ ide o splnenie podmienok uvedených v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Žalobca splnenie tejto podmienky preukazoval predložením dotazníka, ktorý žalovaná vyplnila a podpísala v čase podpisu zmluvy o úvere (č. I. 235 spisu). Z tohto dotazníku vyplýva, že žalovaná uviedla čistý mesačný príjem 580 eur a náklady na bývanie v sume 450 eur; zároveň uviedla, že je rozvedená a vyživuje jednu osobu. Súd prvej inštancie sa stotožnil so žalovanou, že už len na základe týchto údajov nekonal právny predchodca žalobcu s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru, nakoľko uvedené údaje v podstate vylučujú jej schopnosť úver splácať. Ak by predložené údaje boli pravdivé, po zaplatení úveru by žalovanej ostávalo menej ako 50 eur mesačne na seba a vyživovanú osobu. Za týchto okolností je aj bez posúdenia s odbornou starostlivosťou zrejmé, že žalovaná nemohla byť schopná úver splácať. Žalobca pritom v konaní netvrdil ani nepreukázal, že by vykonal akékoľvek úkony na preverenie tvrdení žalovanej, resp. že by jej tvrdenia nejako preveroval alebo mal o jej schopnosti splácať úver akékoľvek iné informácie z bankových či úverových registrov. Žalobca teda nepreukázal, že by pri posudzovaní schopnosti žalovanej postupoval jeho právny predchodca s odbornou starostlivosťou; naopak bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu nepostupoval.

7. Na takto zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (v znení platnom v čase poskytnutia úveru) a dospel k záveru, že úver sa považuje za bezúročný, bez poplatkov a že veriteľ nebol oprávnený vyžadovať jeho jednorazové splatenie. V zmysle prvej vety citovaného ustanovenia, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V dôsledku porušenia povinnosti právneho predchodcu žalobcu konať s odbornou starostlivosťou, tak súd prvej inštancie nepokladal vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru k 28.8.2016 za platné. V zmysle druhej vety citovaného ustanovenia, úver sa v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje za bezúročný a bez poplatkov, pritom za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Súd prvej inštancie považoval aj túto hypotézu právnej normy za naplnenú, nakoľko žalobca ani po procesnej obrane žalovanej nepreukázal, že jeho právny predchodca nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch, resp. takúto skutočnosť v konaní v podaniach, či na pojednávaní ani len netvrdil. Zároveň súd prvej inštancie uviedol, že aj v prípade, ak by právny predchodca žalobcu do príslušných databáz nahliadol, použil by extenzívny výklad zákona a preukázané porušenie povinnosti právneho predchodcu žalobcu konať s odbornou starostlivosťou by pokladal za hrubé, nakoľko z dotazníka predloženého žalobcom celkom zreteľne vyplývali výrazné pochybnosti o jej možnostiach splácať úver, právny predchodca žalobcu tieto žiadaným spôsobom nezohľadnil a úver jej poskytol.

8. Súd prvej inštancie preto považoval úver za bezúročný, bez poplatkov a splatný podľa pôvodnej dohody v zmluve o úvere. V konaní nebolo sporné, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 4.000 eur s tým, že žalovaná celkovo zaplatila žalobcovi v splátkach úveru a na poplatkoch sumu 1.271,96 eura, ktorú započítal voči istine úveru a za nesplatenú považoval istinu vo výške 2.728,04 eura.

9. Na uvedenom základe súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 2.728,04 eura a za použitia § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení § 3 nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi úroky z omeškania vychádzajúc však zo splatnosti splátok úveru dohodnutých v zmluve o úvere. Pri priznaní úrokov z omeškania vychádzal z toho, že úver bol bezúročný, a teda žalovaná bola povinná splácať 84,01 eura mesačne oproti istine až do úplného splatenia istiny. Keďže žalovaná splatila celkovo 1.271,96 eura istiny, považoval za riadne a včas splatených prvých 15 splátok od februára 2015 do apríla 2016 a z májovej splátky splatnej dňa 16.5.2016 považoval za splatenú zvyšnú sumu 11,81 eura ($84,01 \text{ eura} \times 15 + 11,81 \text{ eura} = 1.271,96 \text{ eura}$). Žalovaná tak nesplátila splátku v sume zvyšných 72,20 eura splatnú dňa 16.5.2016, následne 31 mesačných splátok po 84,01 eura splatných vždy k 16. dňu v mesiaci od 16.6.2016 do 16.12.2018 a poslednú splátku v zostatkovej výške 51,53 eura splatnú dňa 16.1.2019 ($84,01 \text{ eura} \times 31 + 72,20 \text{ eura} + 51,53 \text{ eura} = 2.728,04 \text{ eura}$). Súd prvej inštancie tak žalobcovi priznal úrok z omeškania zo všetkých týchto splátok vždy odo dňa nasledujúceho po splatnosti splátok až do zaplatenia. Pre úplnosť konštatoval, že žalobca požadoval úroky z omeškania z odlišných súm a od odlišných dátumov, avšak priznané úroky sú v plnej miere kryté úrokmi požadovanými žalobcom, t. j. rozhodol v súlade so žalobným návrhom, ktorý neprekročil. Keďže žalobe vyhovel čo do istiny aj úrokov len čiastočne, vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

10. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 C. s. p., t. j. pomerným nárokom, za ktorého základ vzal aj celkovú výšku požadovaných a priznaných úrokov z omeškania ku dňu vyhlásenia rozsudku. Žalobca požadoval v čase vyhlásenia rozsudku sumu približne 4.600 eur, z ktorej mu bola priznaná istina vo výške 2.728,04 eura, pričom priznané úroky boli približne v sume 825 eur (o úrok vo výške 5 % z celkovo priznanej sumy 2.728,04 eura počítaný od stredného dátumu postupného priznávania sumy istiny, t. j. od 16.9.2017); spolu tak bola žalobcovi priznaná suma približne 3.550 eura. Úspech žalobcu tak bol približne v rozsahu 77 % a úspech žalovanej približne v rozsahu 23 %, a preto v súlade s ustálenou judikatúrou priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške rozdielu medzi týmito úspechmi, t. j. v rozsahu 54 %, o ktorého výške rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

11. Na záver odôvodnenia rozhodnutia považoval súd prvej inštancie za potrebné uviesť, že dňa 3.10.2023 o 12:57 hod., t. j. v rovnaký deň ako sa vo veci konalo pojednávanie na ktorom rozhodol a to 3 minúty pred začiatkom tohto pojednávania, doručil právny zástupca žalovanej emailom do podateľne súdu prvej inštancie podanie, v ktorom ospravedlnil svoju neúčast', ako aj neúčast' žalovanej

a zároveň predložil vyjadrenie k veci samej. Tento email bol preposlaný tajomníčke súdneho oddelenia o 13:01 hod., ktorá sa podľa úradného záznamu s jeho obsahom oboznámila o 13:37 hod., teda až po skončení pojednávania. Preto skonštatoval, že uvedené podanie pokiaľ ide o ospravedlnenie neúčasti na pojednávani, ako aj o podanie vo veci samej, nebolo súdu doručené včas (§ 153 ods. 1 C. s. p.) a nemal možnosť naňho prihladiť. Zdôraznil, že predvolanie na pojednávania bolo právne zástupcovi žalovanej doručené dňa 1.9.2023, t. j. viac ako mesiac pred pojednávani a teda mal dostatok času včas ospravedlniť svoju neúčasť na pojednávani, ako aj predložiť podanie vo veci samej. Nad rámec zároveň pripomenul, že právoplatný rozsudok nevylučuje možnosť žalovanej požiadať žalobcu o dohodu na splátkovom kalendári.

12. Proti rozsudku vo vyhovujúcej časti a v závislom výroku o trovách konania podala odvolanie žalovaná a žiadala rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti zmeniť tak, že jej bude uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.728,04 eura v mesačných splátkach k poslednému dňu v mesiaci vo výške mesačnej splátky 20 eur s výnimkou poslednej splátky, ktorá bude vo výške 8,04 eura a vo zvyšku bude žaloba zamietnutá s tým, že jej bude priznaný nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

13. Vyčítala súdu prvej inštancie, že pri zohľadňovaní úspechu strán sporu vychádzal z času, kedy vyhlasoval rozsudok a nie z času, kedy bola žaloba podaná napriek tomu, že žalobca bol v časti úspešný len v dôsledku plynutia času. Súdne konanie trvalo zatiaľ približne 5 rokov. Nepovažovala za spravodlivé, aby plynutie času bolo pripísané v rámci rozhodovania o trovách konania na jej úkor a naopak v prospech žalobcu; plynutie času je neutrálny faktor, a teda súd prvej inštancie mal posudzovať otázku pomeru úspechu a pomeru neúspechu v zmysle žalobného návrhu nie ku dňu vyhlásenia rozsudku, ale ku dňu podania žaloby (poukázala na rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5Csp/14/2018). Je zjavné, že ako spotrebiteľka bola v konaní vo výsledku úspešná v nemalej časti, resp. aj v celom rozsahu, keďže úspešne napádala neplatné zosplatenie spotrebiteľského úveru, ako aj nárok na úroky a poplatky, či už z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru alebo z dôvodu jeho neplatnosti, pričom v (nemalej) časti bol žalobca úspešný len v dôsledku plynutia času. Každopádne, celá žaloba bola postavená na tom, že (i) žalobca svoj nárok jednoznačne odvodzoval od platného zosplatenia spotrebiteľského úveru, v čom ale úspešný vôbec nebol, nakoľko spotrebiteľský úver nebol zosplatený platne. Žalobca v žalobe nepožadoval zaplatenie splátok a tieto mu boli priznané len v dôsledku plynutia času (a aj nad rámec žalobného petitu), a (ii) žalobca požadoval celé (zosplatené) plnenie, teda aj úroky a poplatky, na ktoré podľa súdu prvej inštancie nemal nárok, keďže spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalovaná bola úspešná v celom rozsahu, nakoľko žalobca nežiadal zaplatenie splátok, ale požadoval zaplatenie celého dlhu naraz. Prirodzene ale nastala splatnosť splátok, ktoré ako spotrebiteľka nezaplatila, avšak uvedené je potrebné pričítať na ťarchu žalobcu, ktorý ju uviedol do omylu tým, že neplatne vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru a požadoval od nej zaplatenie celého dlhu naraz; teda neumožňoval jej ďalej splácanie v splátkach. V tejto otázke bol medzi stranami spor, v ktorom bola úspešná práve preto, že vyhľadala právnu pomoc advokáta. Navyše, niektoré splátky sa stali splatné len v dôsledku plynutia času, čo nie je možné hodnotiť ako úspech žalobcu, nakoľko tento na plynutie času, v ktorom rozhodoval súd, nemal žiaden vplyv. V tomto kontexte, vo svetle rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. júla 2020 a vo svetle § 257 a § 255 ods. 1 C. s. p. mal súd prvej inštancie priznať nárok na plnú náhradu trov konania spotrebiteľke. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 335/2023 o. i. uviedol, že ak je spotrebiteľ v spore aspoň čiastočne úspešný, pričom v takom prípade by nemal doplatiť na neúspech vo zvyšnej časti tým, že by mu bola náhrada trov konania krátená podľa podielu jeho úspechu. Zjednodušene povedané, aj v prípade čiastočného úspechu v konaní by mal spotrebiteľ dostať plnú náhradu trov konania. V zmysle rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. júla 2020: „Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásada efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia režimu, ktorý umožňuje, aby časť trov konania znášal spotrebiteľ, a to v závislosti od výšky súm zaplatených bez právneho dôvodu, ktoré sa mu vracajú v nadväznosti na vyhlásenie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy, keďže takýto režim vytvára podstatnú

prekážku, ktorá môže odradiť spotrebiteľa od uplatnenia práva na účinné súdne preskúmanie novej nekalej povahy zmluvných podmienok, ako mu ho priznáva smernica 93/13.“ Žalovaná vyhládala právnu pomoc advokáta, ale súd prvej inštancie vytvára podstatnú prekážku, ktorá môže odradiť spotrebiteľa od uplatnenia práva na účinné súdne preskúmanie novej nekalej povahy zmluvných podmienok, nakoľko vlastne aj keď bola vo svojej podstate v konaní plne úspešná, musí nielen znášať vlastné trovy konania, ale dokonca v časti aj trovy konania protistrany. Poukázala pritom aj na odsek 69 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora vo veci C-176/17 zo 13. septembra 2018: „V tejto súvislosti treba poznamenať, že existuje nezanedbateľné riziko, že dotknutí spotrebiteľia nepodajú požadovaný odpor buď z dôvodu mimoriadne krátkej lehoty stanovenej na tento účel, alebo z dôvodu, že ich od výkonu práva na obranu môžu odradiť trovy spojené so súdnym podaním, ktoré vzniknú v pomere k výške napadnutého dlhu...“ (obdobne odsek 52 odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora vo veci C-49/14 z 18. februára 2016).

14. Žalovaná ďalej v odvolaní uviedla, že žalobca v žalobe tvrdil, že so žalovanou uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere a nakoľko prestala uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, žalobca úver predčasne zosplatnil a od žalovanej v tomto kontexte v žalobnom petite požadoval zaplatenie zosplatnenej istiny s príslušenstvom. Predmet a obsah sporu je určený zásadne žalobou, ktorá je v plnej kompetencii žalobcu, v tomto prípade banky, navyše zastúpenej advokátskou kanceláriou. Súd prvej inštancie mal za to, že vyhlásenie predčasnej splatnosti nebolo platné, avšak namiesto toho, aby žalobu zamietol ako neodôvodnenú, priznal, ultra petitem, žalobcovi nárok aj na nezaplatené splátky spotrebiteľského úveru (v časti jej istiny, keďže úver považoval za bezúročný). Namietala preto, že hoci predmetom žaloby je priznanie plnenia v dôsledku predčasného zosplatnenia a nie zaplatenie jednotlivých splátok, tak súd prvej inštancie ex offio priznal žalobcovi aj splátky, ktoré v žalobe ani len nežiadal priznať a ku ktorým neboli uplatnené žiadne prostriedky procesného útoku, žiadne prostriedky procesnej obrany; v tomto kontexte ani nemalo byť vykonané a ani nemohlo byť vykonané žiadne dokazovanie. S odkazom na § 216 ods. 1 C. s. p. ďalej argumentovala, že žalobca v žalobnom návrhu netvrdí, že by chcel zaplatiť splátky úveru (istinu a úroky), ale domáhal sa zosplatnenej istiny s príslušenstvom. Žiaden osobitný predpis neupravuje určitý spôsob usporiadania tak, ako to predpokladá § 216 ods. 2 C. s. p.

15. Namietala, že súd prvej inštancie zároveň žalobcovi priznal aj úrok z omeškania nezaplatených splátok spotrebiteľského úveru (v časti jej istiny, keďže úver považoval za bezúročný) napriek tomu, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru. Žalobca ju tak uviedol do omylu, nakoľko nie je možné, aby bola po čase zosplatnenia spotrebiteľského úveru v omeškaní so splácaním jednotlivých splátok. Zosplatnený dlh nesplácala z dôvodu, že nemala peniaze na jednorazovú úhradu a hlavne bol to veriteľ, kto tvrdil, že úver bol platne zosplatnený; neumožňoval jej tak plniť, ako to bolo dojednané v pôvodnej zmluve. Naopak, veriteľ zmenil splatnosť týchto splátok tak, že splátky rozložené do budúcnosti požadoval zaplatiť okamžite. Priznané plnenie je preto v rozpore s dobrými mravmi.

16. Napokon žalovaná v odvolaní nesúhlasila s dôvodmi, ktoré súd prvej inštancie uviedol vo vzťahu k tomu, že podanie nebolo dňa 3.10.2023 doručené včas; podanie bolo doručené do oficiálnej podateľne súdu pred pojednávaním, a preto nemôže byť na jej ťarchu, že práca na súde je zorganizovaná tak, že toto podanie sa nedostane konajúcemu sudcovi do rúk včas, pričom opakovane telefonicky kontaktovala podateľňu ako aj infocentrum súdu pred pojednávaním s cieľom zabezpečiť, aby osoba z podateľne doručila toto podanie konajúcemu sudcovi, respektíve aby zabezpečila jeho doručenie konajúcemu sudcovi, ale tak ako aj po iné dni, bolo nemožné sa na súd prvej inštancie dovolať. V tomto kontexte opakovane uviedla, že dlhodobo žije v Rakúsku, pričom výška jej čistého mesačného príjmu je 500,97 eura a hodnota životného minima v Rakúsku za rok 2023 aktuálne predstavuje 1.110,26 eura (I./..K..W..Q..I.). S odkazom na jej aktuálnu nepriaznivú životnú situáciu nenavrhol vykonanie dôkazu úradným prekladom, ktorým by došlo z jej strany k navyšovaniu trov konania. Tieto prostriedky procesnej obrany zohľadnené neboli a žiadala, aby ich zohľadnil odvolací súd pri rozhodovaní o trovách celého konania. Zároveň navrhla, aby bola zaviazaná na zaplatenie sumy 2.728,04 eura v mesačných splátkach k poslednému dňu v mesiaci vo výške mesačnej splátky 20 eur s výnimkou poslednej splátky, ktorá bude vo výške 8,04 eura. Dodala, že ak aj súd prvej inštancie nemal k dispozícii informácie o jej príjmoch a výdavkoch, ktoré mu boli zaslané pred pojednávaním, mal informácie o jej príjmoch a výdavkoch uvedených v žiadosti o úver, ktoré však nezohľadnil pri rozhodovaní o trovách konania, čo považovala za nesprávne právne posúdenie, nakoľko uvedené informácie mal brať do úvahy ako dôvody hodné osobitného zreteľa. Poukázala aj na zásadu dobrých mravov a judikované hrubé porušenie povinnosti pôvodného veriteľa konať s odbornou starostlivosťou. V tomto kontexte je zjavné, že bolo otázkou času,

kedy žalovaná prestane poskytnutý spotrebiteľský úver splácať a kedy vec skončí na súde. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je povinnosť posilňovať úverovú bonitu spotrebiteľa podstatná a sankcie za porušenie smernice 2008/48 majú byť účinné, dostatočné a odrádzajúce; v tomto kontexte súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania, čím nenaplnil tento účel smernice.

17. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v závislom výroku o trovách konania, ako vecne správne potvrdiť. Z napadnutého rozsudku mal zrejmé, že súd prvej inštancie nekonal arbitrárne; za účelom zistenia skutkového stavu vykonal riadne dokazovanie, s argumentmi žalovanej sa vysporiadal a svoj postup odôvodnil. Súd prvej inštancie použil na zistený skutkový stav príslušnú právnu normu, ktorú správne interpretoval a následne aplikoval. Ani jeden z odvolacích dôvodov uplatnených žalovanou nie je daný. Žalovaná sa s poukazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 16.7.2020 v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 a uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 8.6.2023 sp. zn. I. ÚS 335/2023 domnieva, že súd jej mal priznať plnú náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 vyplýva, že „95. V tejto súvislosti z judikatúry uvedenej v bode 83 tohto rozsudku vyplýva, že rozdelenie trov súdneho konania pred vnútroštátnymi súdmi patrí s výhradou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity do procesnej autonómie členských štátov.“ a „83. V tejto súvislosti treba uviesť, že v prípade neexistencie osobitnej právnej úpravy Únie v danej oblasti patria podmienky uplatnenia ochrany spotrebiteľov stanovenej v článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13 do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov na základe zásady ich procesnej autonómie. Tieto podmienky však nesmú byť menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné vnútroštátne konania (zásada ekvivalencie) ani nesmú byť naformulované tak, aby v praxi spôsobili nemožnosť alebo nadmerné sťaženie výkonu práv uznaných právnym poriadkom Spoločenstva (zásada efektivity) (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, EU:C:2006:675, bod 24 a citovanú judikatúru).“ Z citovaného rozsudku je zrejmé, že Súdny dvor EÚ rozhodoval za diametrálne odlišných skutkových a právnych okolností, ako súd prvej inštancie, ktorý neidentifikoval v zmluve o spotrebnom úvere č. 693 323, zo dňa 16.1.2015 žiadnu neprijateľnú podmienku. Navyše nešlo o konanie, ktoré by inicioval spotrebiteľ, pretože žalobu podala banka. Žalovaná sa čiastočne ubránila uplatnenému nároku, čo sa v súlade s § 255 ods. 2 C. s. p. prejavilo vo výroku o náhrade trov konania; pomerné rozdelenie trov je odrazom reálneho výsledku sporu. Takýto režim za daných okolností nevytvára podstatnú prekážku, ktorá by mohla odradiť spotrebiteľa od uplatňovania jeho práv. Na uvedenom nič nemení ani odkaz žalovanej na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 8.6.2023, sp. zn. I. ÚS 335/2023, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý v procesnom postavení žalobcu bol neúspešnou stranou v spore, v ktorom sa ako spotrebiteľ domáhal od žalovanej obchodnej spoločnosti zaplatenia sumy 471,15 eura s prísl. z titulu bezdôvodného obohatenia. Rozsudkom vo veci samej bola žaloba sťažovateľa právoplatne zamietnutá a úspešnej žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania voči neúspešnému sťažovateľovi v rozsahu 100 %. Ústavný súd napokon uzavrel, že okresný súd pri rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil. Už vôbec neobstoja argumenty o „plynutí času“ a „neumožnení ďalšieho splácania v splátkach“. Žalovanej predsa nič nebránilo v tom, aby úver, ktorého poskytnutie nebolo v konaní sporné, naďalej dobrovoľne splácala (v súlade s § 329 Obchodného zákonníka je veriteľ povinný prijať aj čiastočné plnenie záväzku). Hypoteticky možno uvažovať nanajvýš o nepriznaní náhrady trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257

C. s. p., nie však o priznaní náhrady trov konania v rozsahu 100 % žalovanej spotrebiteľke, ktorá je úspešná iba v rozsahu 23 %. V sporovom konaní je v súlade s prejednacím princípom rozhodujúca zásadne aktivita zúčastnených strán. Bolo vecou žalovanej, či sa dovoľá § 257

C. s. p. alebo nie, a ktorého aplikácia musí zodpovedať osobitným okolnostiam prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Subjektívne vnímané ťaživé životné okolnosti nemôžu byť samé osebe dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane. Výnimočnosť tohto inštitútu sa prejavuje v tom, že súd nesmie bez ďalšieho prihliadať iba na situáciu neúspešnej strany, ale aj na okolnosti celého prípadu a v neposlednom rade na dôsledky takéhoto rozhodnutia v právnej sfére úspešnej strany. Pokiaľ ide o postoj strán v konaní, tu súd prihliada najmä na to, ako si strany plnili svoje procesné povinnosti (napr. či strana uviedla skutočnosti a dôkazy už pri prvom úkone, ktorý jej patril). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Použitie tohto ustanovenia neodôvodňuje fakt, že strana nie je solventná alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia, ako u jej protistrany (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. 2.

vydanie. C. H. Beck, Praha 2022, s. 1044 a 1045). Ani oslobodenie strany od platenia súdnych poplatkov pre zlú finančnú situáciu nie je predpokladom pre použitie ustanovenia § 257 CSP (m. m. uznesenie Najvyššieho súdu SR

zo dňa 31.3.2010, sp. zn. 1MOBdoV/19/2008 a uznesenie zo dňa 31.7.2012, sp. zn. 1Obo/51/2011). Postavenie žalobcu, ako bankového subjektu, neznamená, že v dôsledku nepriznania náhrady trov konania nemôže utrieť konkrétne vyjadrenú stratu. Banka nie je vlastníkom poskytovaných peňažných prostriedkov, avšak v prípade ich núteného vymáhania musí vynakladať vlastné peňažné prostriedky na úhradu nevyhnutných nákladov (súdny poplatok, odmena advokáta a pod.).

18. Žalobca vo vyjadrení ďalej argumentoval, že právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu (*iura novit curia*). Analogicky odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 8.8.2012, sp. zn. 6MCdo/4/2011, v ktorom Najvyšší súd uzavrel, že pokiaľ súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových okolností, so zreteľom na povahu ktorých prichádza do úvahy možnosť podriadenia žalobou uplatneného nároku pod inú hmotnoprávnu normu, než je uvedená v žalobe, musí vec právne posúdiť podľa zodpovedajúcej normy bez ohľadu na to, či je v žalobe správne identifikovaný právny dôvod požadovaného plnenia. Nemožno opomenúť, že nárok žalobcu vyplýva z konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, ktorý bol riadne identifikovaný už v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Poukázal na znenie žalobného návrhu uvedeného v návrhu na vydanie platobného rozkazu, a preto jeho porovnaním s napadnutým výrokom je zjavné, že súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi viac ako požadoval. Pri akceptácii názoru žalovanej, v zmysle ktorého mal súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietnuť, by banka vzhľadom na plynutie času (súdne konanie nezriedka trvá niekoľko rokov) definitívne stratila možnosť úspešne uplatniť nárok na nezaplatené splátky na súde, keďže medzičasom by došlo k ich premičaniu. Zamietnutie žaloby by bolo voči veriteľovi krajne nespravodlivé, pričom spravodlivosť je kritériom, ktoré rezonuje aj v rozhodovacej praxi najvyšších súdnych autorít (rozhodnutie zverejnené v ZNaU Ústavného súdu SR pod č. 74/2010; rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.4.2016, sp. zn. 2ObdoV/1/2014).

19. Žalovaná sa v odvolaní umelo snaží navodiť dojem, že priznanie úroku z omeškania z jednotlivých splátok je v rozpore s dobrými mravmi. Inkasovanie úrokov a poplatkov v súvislosti s poskytnutým úverom je esenciálnou podstatou fungovania bankového sektora (inak by veriteľ poskytol spotrebiteľovi peňažné prostriedky *de facto* „zadarmo“). Vyhlásenie úveru za bezúročný a bez poplatkov tak pre veriteľa predstavuje zásadnú sankciu. Ide pritom o voľnú transpozíciu Čl. 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, ktorý stanovuje, že sankcie musia byť primerané, účinné a odradzujúce. Strata nároku na úroky a poplatky z úveru nepochybne predstavuje dostatočnú sankciu pre žalobcu. Nie je preto dôvod ďalej „trestať“ žalobcu tak, ako navrhuje žalovaná. Žalobca má právo požadovať od žalovanej popri plnení úroky z omeškania (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze. Absolútne a nekritické favorizovanie spotrebiteľa sa vo všeobecnosti vymyká kontrole, je iracionálne, nelegitímne a posúva justíciu mimo ústavnej roviny jej úloh. K ochrane spotrebiteľa sa pomerne jednoznačne vyjadril aj Ústavný súd SR. Hoci je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné inštitúty s tým, že táto ochrana je už súčasťou zákonnej normy ako účel právnej normy a už nepotrebuje osobitnú expanzívnu interpretáciu nad rámec interpretačných štandardov vrátane teleologického výkladu. Koncept ochrany spotrebiteľa v klasickom poňatí nie je v napätí s ústavou, ale to neznamená, že je priamo ústavným princípom (rozhodnutie zverejnené v ZNaU Ústavného súdu SR pod č. 1/2018; m. m. sp. zn. I. ÚS 332/2019, sp. zn. I. ÚS 71/2020, sp. zn. II. ÚS 57/2020).

20. Pokiaľ žalovaná v odvolaní navrhuje zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti tak, že bude zaviazaná na úhradu 2.728,04 eura v mesačných splátkach vo výške 20 eura (posledná splátka vo výške 8,04 eura); tak splácanie judikovanej pohľadávky by trvalo viac ako 11 rokov, pričom žalovaná doposiaľ nezdokladovala svoje majetkové pomery tak, aby si súd mohol vytvoriť ucelený obraz o jej finančných možnostiach a schopnostiach. Zákonodarcom vytvorený priestor pre sudcovskú úvahu nie je „bezbrehý“, ale vyžaduje, aby akýkoľvek procesný postup bol preskúmateľný a racionálne odôvodnený. Ak totiž sudca umožní žalovanej splácať pohľadávku takým spôsobom, že žalobca môže očakávať úplné uspokojenie až o niekoľko rokov, je nevyhnutné, aby bola sudcovská úvaha objektivizovaná a dôvody takéhoto rozhodnutia bližšie konkretizované. Nepreukázaná nepriaznivá finančná situácia žalovanej neodôvodňuje povolenie plnenia formou splátok. Žalovaná je

od začiatku zastúpená advokátom, mala možnosť tvrdiť a predkladať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení už v konaní pred súdom prvej inštancie (vedené od roku 2018). Hoci ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa v spore s ochranou slabšej strany nepoužijú, avšak aj spotrebiteľ je povinný predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej (§ 296 C. s. p.).

21. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C. s. p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v závislom výroku o trovách konania ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.5.2024 (§ 387 ods. 1, § 219 ods. 3 C. s. p.).

22. Žalobca sa žalobou podanou na súd dňa 7.3.2018 domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3.267,99 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50 % ročne zo sumy 3.267,99 eura od 17.2.2016 do 28.08.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 57,54 eura od 17.2.2016 do 15.3.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 58,67 eura od 17.3.2016 do 16.4.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 117,12 eura od 17.4.2016 do 19.4.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 98,15 eura od 20.4.2016 do 16.5.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 157,08 eura od 17.5.2016 do 16.6.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 216,46 eura od 17.6.2016 do 16.7.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 276,32 eura od 17.7.2016 do 16.8.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 336,64 eura od 17.8.2016 do 28.8.2016; vo výške 5 % ročne zo sumy 3.267,99 eura od 29.8.2016 do zaplatenia; skutkovo a právne (doslovne) tvrdiac, že dňa 16.1.2015 bola medzi žalobcom (do 31.7.2017 Sberbank Slovensko, a.s.) a žalovanou v súlade s § 497 a nasl. Obchodný zákonník uzatvorená Zmluva o spotrebnom úvere č. 693 323, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej spotrebný úver vo výške 4.000 eur na bežnom účte č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, s dohodnutou fixovanou úrokovou sadzbou vo výške 9,50 % p. a. V zmysle čl. 2 zmluvy o úvere sa žalovaná zaviazala splatiť poskytnutý úver žalobcovi do 16.1.2020 pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 85,61 eura v počte splátok 60, započítaním pohľadávky z bežného účtu dlžníčky č. XXXXXXXXXXXX/XXXX vždy k 16. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Keďže žalovaná porušila povinnosť splácať úver riadne a včas, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 28.8.2016 v zmysle čl. 4 ods. 4 bod (III) zmluvy o úvere. Podľa čl. 5 ods. 1 prvá veta zmluvy o úvere: „Dlžník sa zaväzuje zaplatiť Banke z čerpaného Úveru úroky vo výške uvedenej v Článku 2 Podmienkach úveru a za podmienok dohodnutých v tejto zmluve.“ Podľa čl. 5 ods. 2 zmluvy o úvere: „Ak Dlžník nezaplatí riadne a včas Splátku úveru alebo Poplatky podľa tejto Zmluvy, je povinný zaplatiť Banke Úrok z omeškania z dlžnej Splátky úveru alebo Poplatkov od prvého pracovného dňa nasledujúceho po dni ich splatnosti až do zaplatenia.“ Podľa čl. 5 ods. 3 zmluvy o úvere: „Vznikom povinnosti platiť Úrok z omeškania, povinnosť Dlžníka platiť dohodnuté úroky nezaniká.“ Žalovaná načerpala úver dňa 16.1.2015 a dostala sa do omeškania so splácaním pohľadávky dňa 17.2.2016 nezaplatením splátky pripadajúcej na deň 16.2.2016. Všetky splátky do 15.2.2016 boli žalovanou uhradené a započítané v zmysle amortizačnej tabuľky; splácanie úveru sa realizovalo inkasom k 16-temu dňu príslušného mesiaca. V prípade, že na účte žalovanej nebol k predmetnému inkasnému dňu dostatočný zostatok na úhradu príslušnej splátky, dostala sa do omeškania so splácaním úveru a nezaplatená splátka úveru bola preúčtovaná na technický účet (vo výpise označené ako UVER DO CALL). Obdobne ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalobca preúčtoval zosplatnenú istinu na technický účet. Keďže žalovaná realizovala dňa 15.3.2016 úhradu istiny vo výške 56,87 eura a dňa 19.4.2016 úhradu istiny vo výške 18,97 eura; predstavuje istina pohľadávky žalobcu zo zmluvy o úvere ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru sumu 3.267,99 eura (zosplatnená časť úveru vo výške 2.931,35 eura + predtým nezaplatené a preúčtované splátky úveru spolu v sume 412,48 eura - úhrady v sume 75,84 eura), ktorá sa ďalej úročí zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % p. a. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru nerealizovala žalovaná žiadnu úhradu.

23. Podľa § 132 ods. 1 C. s. p., v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

24. Podľa § 216 ods. 1, ods. 2 C. s. p., súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Súd môže prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú, iba vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

25. Civilné sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa zásadne na návrh strany sporu (Čl. 7 ods. 1 Základných princípov C. s. p.) doručením žaloby alebo doručením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia súdu (§ 156 C. s. p.). Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobe vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu žalobným návrhom (petitom) vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy strán a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, je nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa strany domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzený žalobou, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobe.

26. V posudzovanej veci je nepochybné, že ide o konanie sporové, ktorého predpokladom, ako už bolo uvedené, je podanie žaloby, ktorá bola podaná a spĺňala zákonom požadované náležitosti. Z obsahu žaloby nepochybné vyplýva, že žalobca sa proti žalovanej domáhal splnenia peňažnej povinnosti [§ 137 písm. a) C. s. p.] v rozsahu istiny 3.269,99 eura a príslušenstva z porušeného právneho vzťahu (neplatením splátok) Zmluvy o spotrebnom úvere č. 693 323, zo dňa 16.1.2015; čím bol zadefinovaný predmet sporového konania. Pokiaľ teda súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel v rozsahu istiny vo výške 2.728,04 eura a príslušenstva vychádzajúc pritom zo Zmluvy o spotrebnom úvere č. 693 323, zo dňa 16.1.2015, ktorú žalovaná porušila tým, že nesplácala úver riadne a včas; napadnutým žalobe čiastočne vyhovujúcim výrokom súd prvej inštancie neprekročil žalobný návrh uvedený v žalobe.

27. Nedôvodnou bola odvolacia námietka žalovanej o rozpore priznaných úrokov z omeškania s dobrými mravmi, nakoľko bola žalobcom uvedená do omylu predčasným zosplatnením úveru, ktoré bolo súdom prvej inštancie vyhodnotené ako neplatné, a preto nie je možné, aby bola v omeškani s platením splátok v čase zosplatnenia úveru; hoci je žalovaná spotrebiteľkou, tak v posudzovanom konaní bolo bez pochybností preukázané, že svojim nekonaním (neplatením splátok poskytnutého úveru) porušila ustanovenia zmluvy, ku ktorých plneniu sa slobodne a vážne zaviazala, teda konala v rozpore so všeobecne zaužívaným princípom dodržiavania zmlúv (pacta sunt servanda). Dovolávať sa preto zo strany žalovanej právnej ochrany cez prizmu dobrých mravov za tohto skutkového stavu je v rozpore s elementárnym porozumením vzájomných práv a povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu, ktorého platnosť žalovaná nikdy nespochybnila a teda pokiaľ si žalobca splnil základnú povinnosť poskytnúť jej dohodnutý úver, tak žalovaná v súlade so zmluvou a zákonom (teda aj dobrými mravmi) je povinná niesť právne následky porušenia zmluvnej povinnosti platiť (splátné) splátky aj napriek skutočnosti, že neskôr v civilnom spore bolo predčasné zosplatnenie posúdené ako neplatné.

28. Podstatou zvyšnej časti odvolania žalovanej bola námietka, že súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol v rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo dňa 16.7.2020 a rozhodnutím Ústavného súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 335/2023; a v zmysle citovaných rozhodnutí mal súd prvej inštancie správne priznať žalovanej plnú náhradu trov konania, pretože ako spotrebiteľka bola v spore aspoň čiastočne úspešná, nemala by doplatiť na neúspech vo zvyšnej časti tým, že jej bola náhrada trov konania krátená podľa podielu úspechu, teda aj v prípade čiastočného úspechu v konaní by mala dostať plnú náhradu trov konania. Hodno doplniť, že žalovaná dokonca v odvolaní tvrdila, že bola v konaní úspešná v celom rozsahu, keď úspešne napadla neplatné zosplatnenie spotrebiteľského úveru.

29. Ústavný súd SR v uznesení č. k. I. ÚS 335/2023-18, zo dňa 8.6.2023, konkrétne v odseku 12.1. uviedol, že: „Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. júla 2020 sa síce okrajovo zaoberá i trovami konania (body 93 až 99), avšak rieši odlišnú procesnú situáciu, a to ak je spotrebiteľ v spore aspoň čiastočne úspešný, pričom v takom prípade by nemal doplatiť na neúspech vo zvyšnej časti tým, že by mu bola náhrada trov konania krátená podľa podielu jeho úspechu. Zjednodušene povedané, aj v prípade čiastočného úspechu v konaní by mal spotrebiteľ dostať plnú náhradu trov konania. O taký prípad vo veci sťažovateľa nešlo, a to už len preto, že sťažovateľ nebol v spore, ktorý sám inicioval, ani čiastočne úspešný. Rozsudky Súdneho dvora vo veci C-176/17 z 13. septembra 201 a vo veci C-49/14 z 18. februára 2016, z ktorých sťažovateľ cituje, boli

síce vydané v spotrebiteľskej veci, avšak týkajú sa podania odporu v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi, teda toho, aby trovy konania spojené s podaním odporu neodradili spotrebiteľa od výkonu práva na obranu.“

30. Pokiaľ ide o rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zo dňa 16.7.2020 v spojených veciach C- 224/19 a C-259/19; považuje odvolací súd za vhodné doplniť, že Súdny dvor v rozsudku Súdneho dvora v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 zo 16. júla 2020 (odsek 35.12.) prejudiciálnu otázku „Vyplýva zo zásady nezáväznosti nekalých podmienok pre spotrebiteľa a zásady odradzujúceho účinku voči predajcovi alebo dodávateľovi vzhľadom na článok 6 ods. 1 [smernice 93/13] v spojení s [jej] článkom 7 ods. 1, že v konaní, v ktorom spotrebiteľ podal žalobu o určenie, že nekalé podmienky, ktoré sú súčasťou spotrebiteľskej zmluvy, sú neplatné, a súd vyhlási tieto podmienky za neplatné z dôvodu, že sú nekalé, treba predajcovi alebo dodávateľovi uložiť povinnosť nahradiť trovy konania, bez ohľadu na konkrétne vrátenie peňažných súm, ktoré sa musí vykonať podľa rozsudku, navyše s prihliadnutím na to, že hlavným žalobným návrhom je vyhlásenie podmienky za neplatnú a vrátenie peňažných súm je len vedľajším žalobným návrhom, ktorý je nerozlučne spojený s prvým uvedeným žalobným návrhom?“ zdôrazniac (odsek 95.) „V tejto súvislosti z judikatúry uvedenej v bode 83 tohto rozsudku vyplýva, že rozdelenie trov súdneho konania pred vnútroštátnymi súdmi patrí s výhradou dodržania zásad ekvivalencie a efektivity do procesnej autonómie členských štátov.“ zodpovedal (odsek 99.) tak, že „Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na dvanástu otázku položenú vo veci C-224/19 odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13, ako aj zásada efektivity sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia režimu, ktorý umožňuje, aby časť trov konania znášal spotrebiteľ, a to v závislosti od výšky súm zaplatených bez právneho dôvodu, ktoré sa mu vracajú v nadväznosti na vyhlásenie neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej nekalej povahy, keďže takýto režim vytvára podstatnú prekážku, ktorá môže odradiť spotrebiteľa od uplatnenia práva na účinné súdne preskúmanie novej nekalej povahy zmluvných podmienok, ako mu ho priznáva smernica 93/13.“

31. Z uvedeného je zrejmé, že sa nejedná o obdobný prípad s posudzovanou vecou, v ktorom sa žalobca (dodávateľ) domáhal zaplata istiny a príslušenstva pohľadávky proti žalovanej. Konanie nebolo iniciované žalovanou ako spotrebiteľkou, ktorá by sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z titulu neplatnosti zmluvnej podmienky používanej žalobcom, t. j. vydania sumy zaplatenej na rámec skutočne poskytnutého plnenia veriteľom. Žalobca (dodávateľ) bol v konaní čiastočne neúspešný pokiaľ ide o časť istiny vrátane zodpovedajúceho príslušenstva, je teda zrejmé, že ak sa v konaní domáhal zaplata istiny titulom povinnosti žalovanej splatiť poskytnutý úver, v ktorej bol vo väčšej časti úspešný, záver žalovanej o tom, že bola úspešná v celom rozsahu nemožno považovať z procesného hľadiska za správny. Skutočnosť, že konanie vo veci bolo iniciované žalobcom ako veriteľom a nie žalovanou ako spotrebiteľkou, pričom predmetom konania je zaplata istiny úveru žalovanou podľa zmluvy, preto nemožno opomenúť a je potrebné ju zohľadniť pri posúdení pomeru úspechu strán v spore. Je totiž potrebné pripomenúť, že žalovaná v odvolaní argumentovala právnymi názormi vyslovenými v citovaných rozhodnutiach s jasným cieľom preukázať nesprávnosť výroku o trovách konania spočívajúcej v tom, že súd prvej inštancie nepriznal jej plný nárok na náhradu trov konania a teda nie v tom, že súd prvej inštancie nemal žalobcovi priznať nárok na náhradu trov konania ani len čiastočne; bolo by však v rozpore procesnou logikou náhrady trov konania, aby mala žalovaná plný nárok na náhradu trov konania hoci bola v spore čo do výsledku v prevažnej miere neúspešná a to tiež s ohľadom absurdný argument plynutia času, ktorý mal údajne žalobcovi zabezpečiť úspech v spore, v dôsledku ktorého mal súd prvej inštancie posudzovať úspech v spore nie ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku, ale ku dňu podania žaloby.

32. Pochybenia sa napokon súd prvej inštancie nedopustil ani tým, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania neaplikoval § 257 C. s. p.

33. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania vychádza súd zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) alebo zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) vyjadrená v § 255 C. s. p. sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania; len v sporovom konaní sa totiž dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu strany sporu. Kritériom na priznanie nároku na náhradu trov konania je miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje u žalobcu, ako aj u žalovaného. Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu.

34. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa moderačného § 257 C. s. p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, výnimočne súd náhradu trov konania neprizná. Z dikcie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprímernej tvrdosti zákona. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej právnej veci. Zmierňovacie ustanovenie pri náhrade trov konania nie je novým procesným inštitútom a svoj pôvod má v § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.6.2016, ktoré bolo doplnené s účinnosťou od 15.10.2008 zákonom č. 348/2008 Z. z. Podobnosť právnej úpravy poskytuje preto spoľahlivý základ pre interpretáciu § 257 C. s. p. v kontexte rozhodovacej činnosti súdov do 30.6.2016, keďže ide o právnu normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorej výklad je ponechaný aj naďalej súdnej praxi.

35. Ustanovenie § 257 C. s. p. nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane sporu; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad. Možno preto konštatovať, že pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je stále potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 C. s. p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod. Za každých okolností je však potrebné vymenované okolnosti oprávňujúce použitie moderačného ustanovenia hodnotiť reštriktívne, nie jednotlivo ale vo vzájomných súvislostiach celej prejednávanej veci. Predmetné ustanovenie kladie aj naďalej dôraz na výnimočnosť jeho aplikácie, čím zreteľne pripomína, že akákoľvek z vyššie zistených okolností sa musí vymykať z bežnej súdnej praxe a kazuistiky ustanovení o náhrade trov konania.

36. Súčasne odvolací súd zdôrazňuje, že § 257 C. s. p. neslúži tomu, aby zmierňovalo majetkové rozdiely medzi procesnými stranami; dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 C. s. p. preto nemôže spočívať iba v tom, že priznanie náhrady trov konania by jednej sporovej strane privodilo väčšiu ujmu ako strane druhej, ale slúži na riešenie situácií, v ktorých je nespravodlivé aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy znášal náhradu trov konania, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Takéto rozhodnutie sa preto bude javiť ako spravodlivé najmä s ohľadom na existenciu okolností súvisiacich s predprocesným štádiom sporu, správaním sa strán v tomto štádiu, príp. osobitnými okolnosťami uplatnenia nároku.

37. V nadväznosti na uvedené interpretačné východiská odvolací súd dospel k záveru, že žalovaná v prvoinštančnom konaní netvrdila žiadne skutočnosti, z ktorých bola markantná adekvátnosť aplikácie § 257 C. s. p. Ani podanie doručené súdu prvej inštancie dňa 3.10.2023 o 12:57 hod. čo do obsahu neumožňuje prijatie opačného záveru; iba púhy poukaz na mesačné zárobkové pomery žalovanej a hodnota životného minima v Rakúskej republike, kde býva, totiž zjavne nepostačuje na naplnenie zhora uvedených podmienok pre použitie § 257 C. s. p. Podstatným pre posúdenie neopodstatnenosti odvolacej námietky však bola skutočnosť, že súd prvej inštancie ani nemohol na obsah tohto podania v rozhodnutí prihliadnuť, nakoľko doručenie podania do mailovej schránky podateľne súdu prvej inštancie 3 minúty pred začatím pojednávania a jeho nepredloženie zákonnému sudcovi, skutočne nemožno zvažovať na nedostatočnú organizáciu práce na súde, ale iba výhradne na nedostatočnú procesnú bdelosť právneho zástupcu žalovanej, ktorý si oznámenie tak podstatných skutočností v tomto podaní (ako to v odvolaní naznačuje) ponechal bez ospravedlniteľného dôvodu do okamihu, kedy ako advokát musel vedieť, že ich predloženie zákonnému sudcovi bude pre objektívne časové súvislosti nemožné.

38. Pokiaľ žalovaná napokon v odvolaní žiadala o povolenie splátok (teda nenamietala nesprávnosť napadnutého vyhovujúceho výroku v tejto časti), odvolací súd na okraj uvádza, že ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu (§ 232 ods. 1 až ods. 3 C. s. p.). Zo žiadnych ustanovení Civilného sporového poriadku však nemožno vyvodiť, že súd má (tak ako tomu bolo v Občianskom súdnom poriadku) vytvorenú procesnú možnosť rozhodovať o tom, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí. Takýmto ustanovením nie je ani § 232 ods. 4 C. s. p., nakoľko predmetné ustanovenie sa vzťahuje na prípady, kedy súd ukladá povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky. A pretože podľa ustanovení Civilného sporového poriadku súd nemá procesnú možnosť rozhodovať o úhrade dlžnej sumy v mesačných splátkach, žiadosť žalovanej

nemá povahu procesného návrhu. Návrh na splácanie dlžnej sumy v splátkach môže mať relevanciu len voči žalobcovi, s ktorým ako veriteľ môže alebo nemusí súhlasiť.

39. A keďže žalovaná v podanom odvolaní neuviedla žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku; odvolacie námietky žalovanej preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

40. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mal v odvolacom konaní plný úspech.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1

C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).